

13/12/2024 (M)

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

4	5	0	0	7
---	---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	1
---	---	---	---

B.Ed. (Gen.) 1st Semester

(2124)

PEDAGOGY OF COMMERCE (In all Mediums)

(Same for USOL Candidates of 1st Semester)

Paper : P-1.1/1.2 Opt. (II)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 40

Note :— (1) Attempt **ONE** question each from Units I to IV.

(2) Each question carries **8** marks.

(3) Attempt **ALL** questions from Unit V. Each question carries **2** marks.

UNIT—I

1. What do you know about Commerce ? Explain its scope.

3+5

2. How does Bloom's Taxonomy facilitate deeper learning in Commerce ?

8

UNIT—II

3. What are the effective teaching methods for Commerce students ?

8

4. How can Commerce Teachers use simulation and role playing in Commerce ?

8

UNIT—III

5. Explain the concept of instructional materials in Commerce.

8

6. How can diagnostic tests identify student strengths and weaknesses ? 4+4

UNIT—IV

7. Describe the different programmes used for quality improvement in teaching of Commerce. 8
8. State the meaning of 'Multimedia' in learning Commerce. How is it useful in the field of education ? 3+5

UNIT—V

9. Write short notes on :
- (i) Nature of Commerce.
- (ii) Excursion and Field Trips.
- (iii) Classification of instructional material.
- (iv) Role of Projects. 4×2=8

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :— (1) यूनिट I से IV तक प्रत्येक में से एक प्रश्न हल करें।
- (2) प्रत्येक प्रश्न 8 अंक का है।
- (3) यूनिट-V के सभी प्रश्न हल करें। प्रत्येक प्रश्न 2 अंक का है।

यूनिट-I

1. वाणिज्य के बारे में आप क्या जानते हैं ? इसका दायरा बताइये। 3+5
2. ब्लूम का वर्गीकरण वाणिज्य में गहन शिक्षण को कैसे सुगम बनाता है ? 8

यूनिट-II

3. वाणिज्य छात्रों के लिए प्रभावी शिक्षण विधियाँ क्या हैं ? 8
4. वाणिज्य शिक्षक वाणिज्य में अनुरूपता और रोल प्लेइंग का उपयोग कैसे कर सकते हैं ? 8

यूनिट-III

5. वाणिज्य में शिक्षण सामग्री की अवधारणा की व्याख्या करें। 8
6. निदान परीक्षण छात्रों की शक्ति और कमजोरियों की पहचान कैसे कर सकते हैं ? 4+4

यूनिट-IV

7. वाणिज्य के शिक्षण में गुणवत्ता सुधार के लिए उपयोग किए जाने वाले विभिन्न कार्यक्रमों का वर्णन करें। 8
8. वाणिज्य शिक्षण में 'मल्टीमीडिया' का अर्थ बताएं। शिक्षा के क्षेत्र में यह किस प्रकार उपयोगी है ? 3+5

यूनिट-V

9. निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखें :
- (i) वाणिज्य की प्रकृति।
- (ii) भ्रमण और फील्ड ट्रिप।
- (iii) शिक्षण सामग्री का वर्गीकरण।
- (iv) परियोजनाओं की भूमिका। 4×2=8

(पंजाबी अनुवाद)

- नोट :— (1) यूनिट I ਤੋਂ IV ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
- (2) ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 8 ਅੰਕ ਹਨ।
- (3) ਯੂਨਿਟ-V ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ—I

1. ਕਾਮਰਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3+5
2. ਬਲੂਮ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਾਮਰਸ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 8

ਯੂਨਿਟ—II

3. ਕਾਮਰਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਕੀ ਹਨ ? 8
4. ਕਾਮਰਸ ਅਧਿਆਪਕ ਕਾਮਰਸ ਵਿੱਚ ਸਿਮੂਲੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰੋਲ ਪਲੇਅ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ? 8

ਯੂਨਿਟ—III

5. ਕਾਮਰਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 8
6. ਨਿਦਾਨ ਟੈਸਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ? 4+4

ਯੂਨਿਟ—IV

7. ਕਾਮਰਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 8
8. ਕਾਮਰਸ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ 'ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ' ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ। ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ? 3+5

ਯੂਨਿਟ—V

9. ਨਿਮਨਲਿਖਤ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (i) ਵਣਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ।
 - (ii) ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਫੀਲਡ ਟ੍ਰਿਪ।
 - (iii) ਸਿੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ।
 - (iv) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ।

4×2=8